

HEDEN
TER BESLISSING
Aan
de minister

Directoraat-Generaal van
de Rijksbegroting
Directie Begrotingszaken

Persoonsgegevens

nota

Behandeling begrotingen 2023 en 2024

Aanleiding

Dit jaar worden voor het eerst de supplettoire begrotingen Prinsjesdag 2023 ingediend. Daarnaast is er samenloop tussen het verkiezingsreces en de begrotingsbehandelingen 2024. Tijdigheid van de behandeling van de begrotingen is essentieel vanwege de rechtmatigheid en voortgang van de beleidsuitvoering. We adviseren u deze twee boodschappen aan het parlement te verzenden in de vorm van bijgaande brieven. De griffie van de Tweede Kamer heeft expliciet om een dergelijke brief gevraagd. De brieven zijn aangepast n.a.v. uw commentaar op de vorige nota (BZ 188493) en het daaropvolgende gesprek met Communicatie.

Beslispunten

- Indien akkoord, adviseren we u de beide brieven te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van deze nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

Nieuw: supplettoire begrotingen 2023 Prinsjesdag

In bijgaande brief worden de supplettoire begrotingen Prinsjesdag aangekondigd en de toegevoegde waarde toegelicht. Ook wordt aandacht gevraagd voor een zo snel mogelijke behandeling zodat departementen ook met eventueel nieuw beleid aan de slag kunnen.

- De supplettoire begrotingen Prinsjesdag 2023 worden dit jaar voor het eerst opgesteld. Voorheen werden alle budgettaire wijzigingen na de Voorjaarsnota voor het lopende begrotingsjaar pas in november als wetwijziging aan het parlement voorgelegd via de tweede supplettoire begrotingen, samenhangend met de Najaarsnota.
- De tweede supplettoire begrotingen werden daarom normaliter pas in het nieuwe begrotingsjaar door de Eerste Kamer geautoriseerd. Hierdoor kon nieuw beleid na de Voorjaarsnota feitelijk niet in uitvoering worden genomen als het reguliere parlementaire proces werd gevolgd (i.e. geen beroep artikel 2.27 Comptabiliteitswet).

Datum

30 augustus 2023

Notanummer

2023-0000197555

Bijlagen

1. Brief aan Eerste Kamer
2. Brief aan Tweede Kamer

- Met de extra ronde suppletore begrotingen Prinsjesdag 2023 wordt de afstand tussen de eerste suppletore begrotingen (uiterlijk 1 juni) en de tweede suppletore begrotingen (uiterlijk 1 december) overbrugd.
- Ook herinnert de brief aan de Eerste Kamer aan de eerste suppletore begrotingen uit het voorjaar. Deze zijn grotendeels nog niet geautoriseerd.

Tijdige begrotingsbehandelingen ontwerpbegroting 2024

In bijgaande brieven vragen we aandacht van beide Kamers voor de samenloop van het verkiezingsreces en de begrotingsbehandelingen, en het belang van tijdige autorisatie. Het is aan het parlement om het tijdpad vervolgens in te richten.

- De agendering van de begrotingsbehandelingen 2024 is nog onduidelijk. Waarschijnlijk nemen de Griffier en de Voorzitter aanstaande maandag een besluit over de planning van de begrotingsbehandelingen. Naar verwachting stemt de Kamer hier vervolgens aanstaande dinsdag over. Van belang is dat de begrotingen 2024 voor de start van het begrotingsjaar (1 januari 2024) zijn geautoriseerd. Dit uitgangspunt is ook vastgelegd in een Europese verordening.
- Ook de nationale wetgeving gaat uit van het principe dat begrotingen eerst moeten worden geautoriseerd, voordat met de uitvoering kan worden begonnen.
 - Artikel 2.25 van de Comptabiliteitswet stelt dat nieuw beleid (bijvoorbeeld compensatie aardbevingsgebied Groningen, reparatie koopkracht) dat ten grondslag ligt aan de ontwerpbegrotingen 2024 niet in uitvoering mag worden genomen indien de Staten-Generaal niet voor 1 januari 2024 hebben ingestemd. Dit artikel geeft invulling aan het budgetrecht van het parlement. Indien de nieuwe maatregelen reeds worden uitgevoerd vóórdat het parlement met de ontwerpbegroting 2024 heeft ingestemd, dan is de kans groot dat de Algemene Rekenkamer deze als onrechtmatig aanmerkt.
 - Artikel 2.25 lid 2 van de Comptabiliteitswet geeft ruimte aan het kabinet om met een gemotiveerd beroep op het Rijksbelang toch op 1 januari 2024 te starten met nieuw beleid zonder geautoriseerde begroting 2024. Echter de Tweede Kamer was de afgelopen (corona-)jaren zeer kritisch over het veelvuldige beroep van het kabinet op deze mogelijkheid die het budgetrecht van het parlement aantast.
- De planning wordt bemoeilijkt door het verkiezingsreces en de installatie van een nieuwe Tweede Kamer op 6 december. De volgende twee scenario's zijn het meest waarschijnlijk:
 - De huidige Tweede Kamer behandelt de ontwerpbegrotingen 2024, of een deel daarvan, vóór het verkiezingsreces en op tijd voor het nieuwe jaar. Dit was ook de situatie in 2006, toen het kabinet Balkenende III was gevallen in de zomer. Ook toen waren de verkiezingen op 22 november. De nieuwe leden van de Tweede Kamer werden destijds op 30 november 2006 beëdigd.
 - Een andere optie is dat de Tweede Kamer ervoor kiest om de behandeling uit te stellen tot de nieuwe Tweede Kamer is beëdigd. In dat geval is het zeer aannemelijk dat de parlementaire behandeling doorloopt tot ver in 2024. Feitelijk te laat voor rechtmatige uitvoering van nieuw beleid wat op 1 januari zou moeten starten.

Communicatie

- Hoewel de brief inhoudelijk geen nieuws bevat, is het onderwerp politiek van belang en kan het mediavragen oproepen.

Politiek/bestuurlijke context

- De brief gaat feitelijk in op de nieuwe ronde suppletioire begrotingen en de samenloop van de begrotingsbehandelingen met het verkiezingsreces. Op Prinsjesdag volgt een brief aan de Tweede Kamer met nadere inhoudelijke duiding i.r.t. de demissionaire status van het kabinet.
- Bijgaande brief komt tegemoet aan de toezegging aan het lid Van der Lee in het verantwoordingsdebat van 9 juni 2022 om op meerdere momenten in het begrotingsjaar integrale begrotingsaanpassingen te doen naast de huidige twee reguliere momenten.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.